

SLOVENSKI ŠTAJERC

Iz naroda za narod!

«Slovenski Štajerc» izhaja vsak drugi četrtek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Naročnina za celo leto 2 K. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati naprej. — Cena oznanil je za eno stran 32 K, za $\frac{1}{2}$ strani 16 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K, $\frac{1}{16}$ strani 2 K, $\frac{1}{32}$ strani 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insetate) uredništvo in upravištvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravištvo je v Kranju (Kranjsko) — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje poslati do ponedeljka pred izdajo dotične številke.

Št. 17.

V Kranju, dne 1. oktobra 1905.

II. letnik

Pridimo od besed k dejanjem!

I.

V znanju je moč, v znanju je nepremagljiva življenska sila, v znanju je — kapital. Izobrazba narodova je pogoj moči narodove.

Da smo Slovenci mal narodič, to je dejstvo, ki se ne da spremeniti, to je usoda naša, da smo sosedje močnejšega naroda, ki nas je zasužnjil s križem in mečem — z rimskonemško kulturo. Tedaj se je začela za nas doba hlapčevanja, in še danes hlapčujemo, ko so vsi narodni vspehi takorekoč le drobtinice, s katerimi nas hranijo, nas uspavajo, da mislimo v svoji otroški nezrelosti, da napredujemo. Jeli to napredek, če stori tvoj nasprotnik 50 korakov v razvoju v istem času, ko ti enega?

Vse premalo pomislimo, kaj pomeni, kaj nam obeta dejstvo, da je zasedel nasprotnik vse važnejše postojanke, vse strateško pomenljive točke slovenske zemlje.

Res je že postalo zadnji čas skoro običajno in moderno pri nas zabavljati čez vse, kar obstoja, čez vse, kaj je starega, kar se še ni pomladilo in oživilo v smislu novih idej, novih mislij — in vendar lahko trdimo, da se je v resnici še tako malo, malo izpremenilo na bolje. Rodile so se pri nas pač nove misli, sklepali se lepi načrti, po katerih naj bi se preustrojilo in prenovilo vse naše slovensko življenje.

Da bijemo Slovenci obupen boj za obstanek, to mora uviditi sleherni, kdor ni mnenja, da je že domovina rešena, če se zapoje slovenska pesem v kakem zakotnem tihem kraju, kateremu je še prizanesla nemška grabežljivost, ki še ni okužen,

zastrupljen! Koliko se sliši tarnati in obupavati nad „kruto, neusmiljeno usodo“, ki tako zvesto preganja naš ubogi narod! Ali vse ostane v starem tiru, čakamo in čakamo udani v voljo in milost Božjo nekoga, ki nas naj na mah odreši, ki naj čudežno čez noč stori naš slovenski narod — zaveden, močen. Nasprotniki so nam vsilili boj neizprosen, njihova deviza je: Pogin Slovincem! Nam pa manjka organizirane narodne armade, manjka discipline — manjka nam vodnikov, manjka nam ljudij, ki bi hoteli in znali ustvariti iz posameznikov ožje kroge in organizirati te manjše skupine v veliko skupno narodno armado! Delo ni lahko, delo je obširno, zahteva časa, zahteva ljudij — žrtev.

Kako pogosto slišimo klic „Dajmo ljudstvu izobrazbe“, delajmo na to, da se vse ljudstvo brez izjeme, da se narod celokupen vzdrami iz neke narazumljive zastalnosti, da krene na pot vspehov, napredka. Napredovati moramo, sicer nazadujemo, mirnega stanja ni, kjer je življenje, ker življenje je razvoj, je boj. In narodnostni boj divja neusmiljeno, ta je za nas najhujši, nevarnejši, ko so bili vsi roparski navali divjih Turkov, katerih se je branil in ubranil naš narod s krepko roko.

Pomoči in rešitve nimamo upati od drugod — v nas samih leži moč, leži ona nepremagljiva sila, katero je treba vzbuditi — in naš narod bo stal mal po številu, a neustašen, močan in bo strl tisočletne okove tlačanstva in suženjstva.

Koliko prikritega, koliko gnjilega je po naših trgih, in ni ga lahko najti slovenskega

lista, v katerem bi se smele razkriti te rane, pokazati delo narodnih veljakov.

Narod naj trpi škodo, ta ubogi teptani slovenski narod, samo da se ohrani osebni ugled nekaterih in četudi na grobeh slovenskih. Bodo ostri sodniki samih sebe, iztrebimo, izrežimo, kar je gnjilega v naših vrstah! Kaj nam pomaga vse blatenje nasprotnika, če vsprejeto temu ne delamo pozitivno, če prepuščamo vse le slepi sreči in se vzdramimo šele ob času kakih volitev! Nehote se spomnim tukaj zadnjih deželnozborskih volitev; prihajali so naši ljudi na volišče s praznimi listki, nekateri so prišli le radi tega, ker so se bali kazni, če ne pridejo z listkom, ki jim ga je poslalo okrajno glavarstvo potom občine! Mi pa smo jim pisali glasovnice in se veselili slavne zmage narodnega kandidata, ki si ga je izbral narod — bili smo zadovoljni s svojim vspehom.

Dopisi.

Gorjane pri Podsredi. Dragi bralci in bralke izvrstno uradovanega lista «Slov. Štajerci»! Ako ste prišli kedaj v Gorjane, razveseli se vam gotovo srce ter nehote vskliknete: Krasen kraj je tukaj! Da, zares krasen razgled! A še mnogo lepša zadržala se mi je divna Gorjanska okolica po občinskih volitvah, ko se je oblekla v obleko, kakoršna ji pristoja, namreč v narodno obleko, kajti ta dan pokazali so naši kmetje z volitvijo vrlo-narodnih mož v občinski odbor, da ne marajo več tistih po silin Nemcev, temveč hočejo biti zvesti Slovenci. Slava vam, dragi Gorjanski volilci! To je že drugokrat, kar ste si priborili zmago in sicer sijajno zmago, kajti naši nasprotniki videč toliko število zavednih volilcev, niso se še prikazati upali na volišče, dasiravno so bili sicer o tacih prilikah «fejst» mogočni, ter so ponosno vzdigovali svoje grebene. Le vsakokrat, kadar bo zopet volitev, z združenimi močmi stopite na volišče in sijajna zmaga vam je gotova! V to pomagaj Bog i sreča junaska! — Beseda Gorjanskim kmetom! Nemško-liberalni društvi «Südmark» in «Deutscher Schulverein» sta veri in maternemu našemu jeziku skrajno sovražni, S svojim denarjem podpirata nemškutarske rogovileže, katerih delovanje in rovanje prinaša našemu slovenskemu ljudstvu veliko škodo in nesreče. In vendar moram žalosten opazovati, da mi Gorjančesarje, kakor še nekateri drugi Sp. Štajerski Slovenci sami podpiramo našega sovražnika in sami redimo gada na svojih lastnih prsih. Kako to? S tem da kupujemo žvepljenke ali «špalce», katero prodajejo po prodajalnicah nekateri nemškutarski trgovci na korist nemškim družbam. Ne kupujte toraj in ne dajte si dati več škalljic, na katerih stoji zapisano: «Südmark — (ali) Deutscher Schulverein-Zünder», katere vam ponujajo v nekaterih seveda le v nemškutarskih trgovinah, temveč zahtevajte naše Ciril in Metodove vžigalice, če pa teh nimajo, pa

navadne švedske z rumenim papirjem na škalljicah. V Podsredi prodaja naše slovenske vžigalice občeznani vrlo narodni trgovec g. Ernest Kos. Poreče pa morda kdo: «Kaj pa imajo nedolžne «špalce» naenkrat v politiki opraviti?» Prav mnogo, drugače bi jih po nasprotnih trgovinah ne usiljevali, Resnične so tudi tukaj besede: «Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača.» Slovenski Gorjanski kmetje! Vzdromite se in ne podpirajte več svojih narodnih nasprotnikov! Dragi moji Gorjančesarji! Skrbite toraj, da ostane denar v rokah poštenih domačih slov. trgovcev; nikakor pa naj ne zajde v roke tacih ljudij, ki jih priporoča in hvali umazani, črni sleparski «Štajerci», Dalje Vam rečem, preljubi moji Gorjanski kmetje, zahtevajte od vseh trgovcev naše narodno blago, kakor: vžigalice (ina v zalogi Ivan Perdan v Ljubljani), milo (Vaso Petričič v Ljubljani), platno (A. Skaberne v Ljubljani), sladna kava (Ivan Jebačin v Ljubljani), svinčniki, (Ivan Bonač, knjigovez v Ljubljani), stekleni cilindri za svetilnice (Fr. Kolmann, trgovec v Ljubljani), brinjevec (Ivan Belé, posestnik v Kostanjevici), voščilo ali biks (tvrdka J. Drufovka v Gorici) svalčični ovitki (J. Stoka, trgovec, Trst). Toraj, slovenski Gorjančesarji, na delo, poprimite se dela in napredka z vso gorečnostjo in ljubeznijo do matere Slovenije. Podpirajte narodne trgovce, za nemškutarske prilizence se pa še ni treba zmeniti, potem bodo naši od luciferja zavrženi nasprotniki pobesili visoko noseče prazne butice in nam se bode zagotavljala boljša bodočnost. Toraj na delo! Svoji k svojim! — Kot sem zvedel iz zanesljivega vira, bode v začetku septembra osrečila našo občino neka germanska «devica-frajca» Johana Petan, ki je svoj čas obiskovala nemško šolo v Laškem trgu. Toda čujte, g. urednik, to prej lepo slov. dekle; sedaj «fajlco» bodo hodili baje nemški principi snubit in pred katero se bomo morali (?) vsi odkrivati in metre dolge poklone rezati!? Kakor se čuje, bo nas «zabite» Slovence učila, kako se pravi po nemški: ajs, jo, stija, tihot, bistahar, da bo naša živina rajši vlekla, ko bo te besede čula in «esterajherji» jo bodo zategadelj dražji plačevali. Učila bo pa tudi naše čunke po «tajč» kruliti, krave mukati, mačke mijavkati in peteline, da bodo odslej peli nemški svoj «kikiriki!» In potem pa bodemo seve šele po njeni smrti postavili spomenik v «Robekovi» gnojšnici. Johana! Heil! Heil! Sapienti sat! —

Prikazen ali kaj? Ko so te dni obedovali v neki kmetski hiši v Trebiču pri Podsredi, se naenkrat prikaže pri sobnih vratih mlada, zala ženska, z zlatorumenimi lasmi, s prijaznimi očmi, ogrnjena v belo obleko, podobno tistim, ki so jih nosili v srednjem veku. Vsi se je prestrašijo. Ko ji gospodar z velikim strahom ponudi kos kruha, mu ga ona vrne z besedami: «Hvala, nisem lačna, pač pa bodete vi zemljani, ker deža še ne bode kmalu in sicer vsled tega, ker premalo prosite mojega sina ter grdo, grdo živite.» Nato izgine. Kdo je ta ženska, se še dosedaj ne ve. Ljudje pravijo, da sama sv. Marija!

Letošnja suša. Niti najmanjšega oblaka ni videti na sinjem nebu, hladilni vetriči so izostali, solnce pa kakor za stavo siplje vroče žarke na zemljo, vročina je neznosna kakor v jutrovih deželah. Vročina je, pod žarki, ki jih pošilja doli z nebesnega svoda tista bleščeča

in razbeljena plošča, se ti zdi kakor, da te kdo zbada z razbeljenimi iglami. Pri jedi ti pot, ako ne paziš dobro, kaplja v juho. Ponoči pa ti glavo moči »polster«, »čohati« se moraš sedaj na desni, sedaj na levi nogi in vršiti isto proceduro hkratu tudi na rokah. — In kot nevarna tovarišica neprestane »jice«, zavlada je vsepovsod huda suša. Občutljivi, naravno-strašni so nasledki te suše ne le v Gorjanah, temveč po celem Spodnjem Štajerskem. Slaba letina, in v zvezi z njo beda, glad in lakota nam pretijo tako, kot baje — po japonskih in angleskih »telegramov« — Rusom v Vladivostoku! Prvi pridelek smo spravljali seno. Vzrastlo je sicer lepo, toda spravljali smo blatno. Rži in pšenice smo dobili le toliko, kolikor smo sejali in tuintam še celo manje. Toda kakšno? Ker je zavoljo suše prej dozorelo, ni bilo dorastlo, zato je vse zrnje drobno in lahko. Za prihodnjo setev je boljše, da zrnje kupimo v drugih krajih. Namesto ječmena nam je le zrastle veliko dračje. Krompir, koruza in ajda slabo kaže, ker zavoljo suše ne more rasti. Gorice so osmojene, grozdje se je izsulo, veliko trsa pa je od trtne uši popolnoma suhega. Ovočje na drevju je drobno in odpada. Vse kaže slabo. Za repo in korenje pa še ne vemo. Od kod hočemo dobiti denarja za domače potrebe, davek i. t. d. Mar pri »Štajercu«. Pa če ne bomo davka plačevali, pridejo nam cenit . . . ! — Kaj Podsredčani bero? V naši mali župniji se berejo sledeči listi: »Slovenski Narod«, »Slovenec«, »Domovina«, »Slovenski Gospodar« s prilogo »Naš Dom«, »Slovenski Štajerc«, »Naš List« s prilogo »Slovenska Gospodinja«, »Domoljub«, »Bogoljub«, »Kmetovalec«. »Narodni Gospodar«, »Jez«, »Škrat«, »Vrtec« s prilogo »Angelček«, »Zvonček« in »Slovan«. Imamo pa še žalibog tudi nekaj premožnejših Slovencev, ki so še razen slov. listov naročeni na sledeče nemške »ceitunge«: »Wiener Journal«, »Fremden-Blatt«, »Oester. Schneider-Zeitung«, »Südsteirische Presse«, »Gartenlaube«, »Das interessante Blatt«, »Kikiriki«, »Fliegende Blätter« in — »Štajerc«. (Najslabši izmed vseh). Vi naročniki teh-le slednjih listov, čujte, kaj vam pravi »Slov. Štajerc«: »Naroden greh stori vsak Slovenec, ki podpira nemško časopisje in književnost. Sovražnik, odpadnik, janičar je vsakdo, kdor še povrh zanemarja slovensko književnost in časopisje, ali se še celo zaničevalno o njem izraža!« »Štajerc« — prokleti sleparček! Nemškutarski »Štajerc«, ki se kaj rad izdaja za »kmetskega prijatelja«, sprejema v svoj umazani list — seve za dobro plačilo — lažnjive, judovske inserate, v katerih prinaša »veliko presenečenja« i. t. d. in obeta celo množino (300, 400, ja, še celo 500) najrazličnejših stvari za prav nizko ceno. Nekateri »Štajercijanci« se dajo seveda po teh lažnjivih inseratih zapeljati ter »peštelajo« blago. Šele po sprejemu blaga uvidijo, da so bili opeharjeni in da ni vse skupaj vredno »počenega groša«. Ptujski strupeni modras in jud se pa seveda prokleta smejeta v pest, ker sta opeharila revnega kmeta. Tako je bil tudi neki kmet iz Gorjan (F. D.) opeharjen, toda prav mu je . . . ! Vi pa, slovenski gorjanski kmetje, vzdramite se in izprevidite, da ptujski Iskarijot in judje so vaši najhujši sovražniki, čeravno se z mamljivo in sladko-zapeljivo prijaznostjo hlinijo okrog nas, se prav farizejski delajo nedolžne, kažejo dobre kristjane in celo

narodnjake. Pa vse to je le na videz, pod to krinko skrivajo prav spretno svoje nenasitljivo koristolovstvo, umazanost in dolge hudičeve, grabežljive kremplje! Pfuj, sleparski »Štajerc«! Pfuj, pfuj, Teufel!!

Nekaj zanimivosti iz življenja gorjanskega očaka »Kenejjevega Tončata« in njegove nam »prijazne frave Ančke.« (Dalje) Peta zanimivost. Tonča — Japonec! Toda, toda, kam sem zabredel. Ne, ne, Tonča ni hudoben, ampak dober . . . Precej dokažem, bodele videli, da je res. — Naj torej danes opozorim na eno japonsko — Tončatovo navado, da ga ne bodele tako po krivici sodili kot dosedaj, kajti on je v istini dober in pošten človek; samo japonsko navado ima; pa ne more nič za to. Veš dragi čitatelj, Japonce ima to navado, ako kaki stvari pritrdi, takrat ne prikima, kakor mi Evropejci, ampak on odkima; ako pa kaki reči odkima, je to znamenje, da je zadovoljen. In prav v tej navadi je naš Tonča podoben Japoncu. Kdo še dosedaj tega ni vedel, ta ga je krivično sodil. Kolikokrat je že on odkimoval »Slov. Štajercu« in Slovencem sploh. Vi ste mislili, da jih je grajal, — nikakor ne, ampak hvalil jih je ravno vsled svoje japonske navade. Pred kratkim je rekel svojemu sosedu, da je naš list umazana cunjca, ki laže (prosim laže) kot cigan. Vsak normalno pameten človek bi pač mislil, da je on zoper list, oh, kaj še, priporoča ga, to je japonska »špraha«, po slovenski bi se reklo: »Slov. Štajerc« je izvrsten list, kakor nalašč za slovensko ljudstvo. To je list, ki ne pozna nobenega omahovanja, kadar je treba braniti bodisi kmetška ali narodna načela; to je list, katerega je treba priporočati in raširjevati! — In zopet je rekel, da je »Slov. Štajerc« »prdrag« in vsak je »nevümen«, kdor dá zanj 2 K. In ko pride novo leto bomo vsi poslali zopet 2 kroni, posebno tudi še zato, ker sedaj vemo, da Tonča to odobrava po svoji znani japonski navadi. — Ob času občinskih volitev je bezgal ta »Št—erčev« bikec liki kozel, ter svaril gorjanske kmete, naj bodo pozorni, naj nikar ne volijo za župana g. Fr. Crjaka, temveč le njega, kot »naprednjaka«. (On s svojo prokletu, da, že tisočkrat prokletu trmoglavostjo podere to, kar je sto drugih z velikim trudom sezidalo! Zato iz odhora vržite ga ven z besedami: »Pfuj, pfuj, Teufel!«) Tudi ta je japonska, pa po slovenski se to reče: Gorjančesarji! Le volite zopet županom g. Crjaka, ki je rojen kot Gorjančesar, narodnjak in neustrahljiv branitelj narodnih pravic, on, ki dobro ve, kje nas čevelj žuli. Sto in stokrat je že pokazal, da ima usmiljeno srce. Njemu ni za čast in bogastvo, kakor meni Tonča-hinavec. Njemu je le za to, da bi pomagal našemu kmetu. Vse svoje moči daruje on za svojo domovino. Odkritosrečna volja in čista poštenost ga vodita. G. Crjak ima pa tudi duševno zmožnost in sposobnost za »rihtarja«, kakor malo kdo tako. Toraj le njega volite! — V vestno dolžnost sem si štel, da sem zapisal to pojasnilo, da ga vi Gorjančesarji od zdaj naprej ne bodele več tako po krivem sodili. Kadar bodele toraj od zdaj naprej čuli govoriti Tončata, mislite si ravno narobe, pa boste prav gotovo pogodili, kaj misli, kaj hoče. In stavim dve kroni če se boste ravnali po mojem svetu, da skoraj zavladata mir in sloga po celi naši občini. — Šesta zanimivost: Beseda »fravi«

Anėki. Ker ptujski «Štajerc» zopet «nuca» novega urednika, in ker vem, da še Ornig dosedaj ni sprejel «Luchenigesichta» Baudeka, vam svetujem, da pošljete svojega Tončata v — Ptuj na ogled k uredništvu Ornigove bande. Vas pa samo eno še skrbi, namreč to, kako bi ga tja «lifrali». — Ne bom izgubljal mnogo besed in povedati vam hočem tale nasvet: Najprvo prinesite v hišo star, črviv «fršlog», seve iz hrastovega lesa. V njega nasujte eno canjo plevic (Kornblume), v katerem položite potem Tončata zžganjem iz pelina (Urtemisa Absintium). Vse to pa lepo skupaj zbijte ter napišite zraven naslova še: «Muster ohne Wert». Poslati pa morate seveda še denar za honorar, ker vam Ptujčani v slučaju, če ni za urednika sposoben, sicer honorirajo. — Heil!

«Nevesekdo.»

Spodnještajerske novice.

Ivanjci. In zopet je dobil zloglasni orehovski Wratschko in njegova garda prav krepko po umazanih čeljustih. — V svesti si svoje nemčurske vsemogočnosti je pritresel svoj dobro rejeni trebuh dne 18. septembra v Ivanjce, misleč: že samo moja prikazen bo zadostovala, da bo zmagala moja garda. Pa se je vsekal. — V tretjem in v drugem razredu je zmagala narodna stranka z vsemi svojimi kandidati. V prvem razredu je prišlo do žrebanja; pa sreča nam je bila mila, da smo prodrli s tremi svojimi. — Štajercijanci so zopet brisali krokodilove solze svojemu «očetu».

Volitve v okrajni zastop slovenje-bistriški. Tekom sedanje dobe okrajnega zastopa je več članov umrlo ali odložilo svoje mandate. Na mesto teh se je vršila dne 20. t. m. dopolnilna volitev iz skupine mest in trgov ter iz veleposestva. Iz prve skupine je bil izvoljen notar dr. H. Wiesthaler iz druge pa dva «Nemcem prijazna Slovenca», namreč Pavel Zafošnik, župan v Doljni Novivasi, in Anton Jukart, veleposestnik na Oglenškaku. Slovenci se volitve niso udeležili!

Mariborsko porotno sodišče. Dne 18. m. m. je stal pred porotniki 17letni pastir Jurij Vojnovič iz Vinice. Obtožen je bil posilstva na 11letni Tereziji Petrinjak. Obravnava je bila tajna. Obsojen je bil na 8 mesecev težke ječe. — Popoldne je stala pred porotniki 24letna Marija Zaff od Sv. Jurija v Slovenskih goricah. Obtožena je bila hudodelstva detomora, ker je meseca aprila t. l. svoje novorojeno dete, ki ga je porodila na travniku v Leiterspergu pri Mariboru, vrgla v Dravo. Obtoženka, ki se je sama javila sodišču, se zagovarja s tem, da so jo doma vedno zmerjali, da vsled tega ni vedela druge pomoči, da je otroka vrgla v Dravo. Obsojena je bila na 3 leta težke ječe. Dne 19. t. m. je stal pred porotnim sodiščem 26letni hlapec Franc Ojsteršek, obtožen roparskega umora. V noči od 12.—13. majnika t. l. je Franc Ojsteršek iskal prenočišča v Slivnici. Ker ga ni mogel nikjer najti, povabil ga je Matija Koren, naj pri njem v Orehovi vasi pri Mariboru prenoči. Ob 10. uri zvečer sta se podala na pot. Med potoma pa je Ojsteršek Korena zadavil in mu vzel 230—340 kron denarja, uro in veržico. Ojsterška so vjeli 16. maja v

Hrastniku. Obsojen je bil na smrt na vešala. Obravnava je trajala cel dan in pozno v noč. — Dne 20. t. m. je stal pred porotniki 27letni kočarski sin Franc Plohl iz Križevc. Obtožen je bil uboja, ker je dne 30. julija t. l. povodom neke plesne veselice v Križevcih porinil v prepiru Franc Zelenkotu s tako silo nož v levo prsno stran, da je ta takoj umrl. Obtoženec prizna krivdo, vendar taji namen, da bi ga hotel umoriti. Radi uboja bil je obsojen na sedem let ječe.

Celjski porotniki so spoznali krivim uboja 29letnega Fr. Krumpaka, ki je v Podčetrtku v neki gostilni sunil posestniku Jugu nož v prsi ter ga zaklal. Obsojen je bil v petletno ječo. — Nadalje se je imel zagovarjati 24letni usnjarski vajenec Andrej Mramor zaradi tatvine. Ukradel je letos dne 8. avgusta posestniku Preskerju v Prelaskem, okr. Brežice, iz hleva dva vola, vredna 600 kron. Nato ju je skušal prodati v Imenem. Obsojen je bil na 3 leta ječe.

Slovenska zastava v Konjicah si še ni priborila domovinske pravice. Na dan ljudske slavnosti dne 8. t. m. jo je dal konjiški župan odstraniti ter poslal svoje hlapce v «Narodni dom», da izvrše to povelje. Ali slovenski Konjičani res ne znajo ukrotiti nemčurske razbrdanosti? So pač v Slov. Gradcu drugačni junaki!

V Trgovičih pri Veliki Nedelji so se stepli fantje dne 16. m. m. Znatne poškodbe je pri tem dobil Simon Erhartic, katerega so prepeljali v bolnišnico v Ormož! Žganje!

Izginitil je mariborski usnjarski tovarnar Viljem Stark. Dolžniki se sedaj oglašajo kar na kupe. Govori se, da je ušel v Ameriko.

V Karlovcih pri sv. Juriju ob Ščavnici je zmagala slovenska stranka. Štajercijanci, oziroma Bračkijanci, so popolnoma pogoreli. Slava zavednim volilcem!

Zvit ptiček je trgovski učenec v manufakturi trgovini Tavčer v Mariboru. Dne 20. m. m. zvečer se je dal zapreti v imenovano trgovino in ko so zjutraj trgovino zopet odprli jo je pri stranskih vratih popihal z nabranim blagom in nekaj denarjem, katerega je vzel iz blagajne. — Podal se je takoj na kolodvor in hotel odriniti na Dunaj. Toda stražnik mu je prekrizal pot. Okradeni trgovci je dobil zopet nazaj, razun par cigaret, katere je nadebudni mladenič ponoči pokadil.

Kolo je ukradel v Mariboru dne 19. m. m. 22letni brezposelni pleskar Rudolf Juš iz Dobrinja vodovodniškemu inštalaterju Karolu Vunk pod pretvezo, da se bo peljal na kolo samo do prve trafike. Kolo je vredno 200 K. Juš se je baje odpeljal proti Gradcu.

Raznoterosti.

Štajerski Slovenci, ki še niste naročeni na „Slovenskega Štajerca“ — pozor! Kdor se za celo prihodnje leto naroči na novo na naš list in nam obenem tudi celoletno naročnino pošlje, dobi vse letošnje številke do novega leta zaastonj.

Čvrsto naprej! Vsi naši cenj. naročniki-rodljubi ste že dosedaj gotovo uvideli, kako neustrašeno se bori „Slovenski Štajerc“ za koristi štajerskih Slovencev. Premagal je vse ovire in niti najzagrizenejši nemčurski velikaši mu niso mogli do živega, dasi so napeli vse sile in uporabljali proti listu in našemu uredniku najpodeljša sredstva. Mnogo smo pretrpeli, a zmagali vselej sijajno. Zmagali bomo in hočen o tudi v prihodnosti. Opručamo se tudi mi do Vas, da storite svojo dolžnost, da pravočasno ponovite naročnino in vsak izmed Vas nam pridobi še vsaj po enega novega naročnika. Na delo torej!

Deželni zbori bodo sklicani dne 10. okt. k zasedanju, ki bo trajalo pet, šest tednov. Snide se torej tudi štajerski in kranjski deželni zbor. Zadnji zopet najbrže ne bo deloval; zadnji teden se je mudil na Dunaju kranjski deželni predsednik baron Hein v svrhu, da bi omogočil redno delovanje deželnega zbora.

Zadnja sodna imenovanja so zopet nov dokaz nemško-nacionalnega sistema, s katerim se dele pri graškem nadsodišču protekcije. Posebno za nas Slovence na Spodnjem Štajerskem so ta imenovanja zopet nov udarec v obraz! Med štirimi nanovo imenovanimi sodnimi pristavi ni niti enega Slovenca. Na Štajerskem in Koroškem je torej slovenskim uradnikom sploh zaprta vsaka pot in tudi celo na Kranjskem že zasedajo najlepša mesta nemški nacionalci-kurzovci. In potem naj se še kdo čudi, da se med našim uradništvom širita apatija in nezadovoljnost? Proč s takimi razmerami!!

Slabo se že godi našim celjskim Nemcem. Zadnja «vahtarica» tarna in jadikuje, da se Slovenci hočejo na vsak način na gospodarskem polju osamosvojiti in nočejo nič več kupovati pri nemčurskih kramarčkih. Vse Nemce pozivlja, naj podpirajo samo nemške obrtnike in trgovce, češ gre se za: «Sein oder Nichtsein der Cillier Deutschen» (za obstoj ali pogin celjskih Nemcev). Nemci torej sami uvidijo, da je zgubljeno «nemško» Celje, kakor hitro bi vsi Slovenci izključno upoštevali geslo «Svoji k svojim»!

Bolnišnica za nalezljive bolezni. Štajerski deželni odbor je odpomogel nujni potrebi, ko je dal sezidati zraven mestne bolnišnice na poprej Kandušarjevem svetu v Celju enonadstropno stavbo za nalezljive bolezni. V poslopju se nahaja 12 sob za bolnike z 32 posteljami in vsi potrebni prostori. V prvem nadstropju je oddelek za noške, v pritličju za ženske.

Nova slovenska trgovina. S 1. oktobrom otvori na Graški cesti v Kolenčevi hiši g. Fran Mencin trgovino manufakturnega blaga, ki bo nosila naslov «Pri Cirilu in Metodu». Opozarjamo že danes slovenske meščane in okoličane na to novo slovensko trgovino. Vsako narodno podjetje, ki se otvori v Celju nanovo, je korak naprej v našem razvoju, je korak bližje oživotvorenju naše gospodarske in politične neodvisnosti v «nemškem» Celju. Torej te naprej z geslom: «Svoji k svojim»!

Ornig in svak Makso Strašilček, prijatelja kmetov, nesebična okrajna odbornika. Ko so gospodovali slovenski možje v okrajnem zastopu, je imel ta svoje pisarne v stari kresiji poleg kazenske sodnje. Tu blizu ni imel ne Ornig, ne kateri drugi mestni odbornik krčme, žganjarne, trgovine. Stara kresija je last graščaka Pongraza. Ko je postal Ornig po milosti in praktkah glavarja Underraina načelnik okrajnemu zastopu, svak Makso Strašilček pa njegov namestnik in adjutant, prestavil je pisarne okrajnega zastopa v staro, razklopotano in zapuščeno mestno šolo. Kaj je bil vzrok tej premembi? Tu se slišijo razni govori in odgovori. Nekateri trdijo, da je Ornig spravil okrajni zastop raditega v staro šolo, ker ima sam prav blizu te svojo prodajo peciva, moke, soli, otrobov i. t. d., svojo krčmo, — preje Pausa — ker ima svak Blanke blizu stare šole svojo trgovino, ker ima M. Strašil, svak ali tašča g. Ornig blizu gostilno — Bierquelle — in veliko šnopsarijo ali žganjetoč. V pisarno okrajnega zastopa prihaja mnogo ljudi vsaki dan. Zakaj bi ti zahajali v druge krčme, v druge šnopsarije, v druge štacune? Pod načelnikom Zelenikom se je licitiral prodec v ekrajni pisarni. Letos sta Ornig in svak Strašil licitacijo napravila tudi v Strašilovi krčmi «Bierquelle» poleg pošte. Morebiti še doživimo, da bode okrajna pisarna v Ornigovi prodajalni ali krčmi, ali v Blankejevi novi trafiki! Ali niso ti ptujski «naprednjaki» toli hvalisani kmetski prijatelji, botri in očetje «Štajerca» to, kar ljudstvo imenuje «prave pravcate koristolovce»? Kaj pravite, ljudje bozji?

Župan in poslanec Ornig v Ptujju in njegove pravde. Ptujjski Ornig je rojen Slovenec, sili in štuli pa se med Nemce. Slovenski govoriti, kar se je od matere naučil, ne mara; nemški pa pravilno niti govoriti, niti pisati ne zna, ker je tako velik talent, da niti spodnje gimnazije v Ptujju ni mogel dovršiti. Pa Ornigovi someščani imajo še nekaj manj možganov v glavi. Zatorej je mogel Ornig zlesti na županov stolec v Ptujju in postati celo deželni poslanec. Košamadina! Sedaj pa ni v Ptujju mogočnejšega in oblastnejšega gospoda kakor je pek in župan Ornig. Nadut je, da se je vsaki čas bati, da se razpoči in razleti. Slovence bi rad vse pomandral in potlačil, ko bi le mogel. Razni uradniki mu gredo pri tem vrlo na roko. Sodnik Glas in glavar Underrain kar tekmujeta v tem! Ornig se vsled tega rad razkorači in da ni sam, priskoči mu navadno mestni zastop ptujjski, ki obstoji večidel iz samih podrepnikov in Ornigovih kimovcev. Tako je začel Ornig z nekaterimi mestnimi odborniki tožiti lista «Slovenski Štajerc» in «Slovenski Narod», oziroma urednika Križmana in dr. Tavčarja. Če je bil med tožitelji tudi c. kr. sodni adjunkt Matzl, c. kr. sodni oficijal Kersche in c. kr. davčni kontrolor Reisp, nam ni znano. Pač pa je korajžno z Ornigom tožil dr. Plahta. Ornig se je zanašal na prijatelje. Ti bi naj mu pomagali spraviti oba urednika pred porotnike v Mariboru. Tu bi se zbrali drugi prijatelji kot porotniki, in bilo bi po urednikoma. Pa takrat sta Ornig in «hofadvokat» Plahta pila na medvedovo kožo. Iti bi morala v Ljubljano zagovarjat svoje tožbe. Tega pa sta se ustrašila in sta pustila zastareti tožbe. To je sramoten konec klavernih tožb. Veseli pa vsakega pravega Slovenca, da

bosta morala pek, župan in deželni poslanec Ornig in slavni g. Plahta plačati stroške izgubljenih pravn. Svoje dni se je Ornig pritoževal, da je moral dobremu, iskrenemu nemškemu prijatelju dr. Ambroziču plačati masten ekspenzar. Kako kisto se bode držal, kako grdo bode Ornig tedaj gledal, ko bode moral dr. Tavčarju in drugim v Ljubljani plačati stroške. Ko bi le tudi c. kr. uradnike Matzlina, Kerscheta in Reispa nekaj desetakov stroškov doletelo, da bi ti gospodje drugikrat raje v uradu delali, za kar so plačani, nego da po občinskih zastopih posejajo. Iz srca privoščimo Ornigu. tovarišem, meščanom ptujskim in vsem uradnikom, da so se blamirali, da morajo stroške plačevati. Obenem pa nam je žal, da ne pride Ornig s tovariši s svojimi tožbami pred porotnike v Ljubljano. Urednika bi bila že poskrbela, da bi se bilo vse dokazalo, kar je Ornigu ta ali oni list očital. Bilo bi se govorilo o vseh lopovščinah, katere so se le deloma v pravdi Ornig proti Kalchberg, Ornig proti Schmuck spravile na dan in o aferi, v katero je Ornig spravil po nedolžnem g. Aleks. Pinteriča v Ptuj. Kalchberg, Pinterič in Schmuck bi morali kot priče priti v Ljubljano in tam izpovedati proti Ornigu, posebno pa še Mayer, nekdanji mestni uradnik v Ptuj in svak profesorja Brigola, kateri je bil več let pod Ornigom mestni odbornik, a je vendar šel na Korosko, tedaj od Ptuja proč. Slednjič bi bil kot priča proti Ornigu v Ljubljano poklican policijski stražmojster Toblak. To, o čem bi imele biti te priče zaslišane, bomo drugikrat naznanili.

Ako Avstrija razpade. «Kölnische Zeitung» prinesla je pod naslovom «Bodočnost Avstro-Ogerske in nemška država» daljšo razpravo v kateri pravi, da bi bila priklopitev avstrijskih planinskih dežel Nemčiji nesreča za avstrijsko in prusko nemstvo. Avstrijski Nemci, ki sedaj tako hrepene po Nemčiji, bi bili kmalu siti strogega vojaškega duha, ki brezobzirno vlada v Nemčiji ter ne dopušča razsajanja in razbijanja, kakršnega so vajeni Vsenemci v Avstriji. Postal bi zopet nezadovoljni, zbudilo bi se staro sovraštvo proti Prusom, in pri tem sovraštvu bi bile južne nemške pokrajine složne z avstrijskimi. In konec bi bil težko ustanovljeni nemški edinosti in slogi. Priklopiti bi se morale seveda tudi sudetske deželo, z njimi pa kakih 6 milijonov Čehov, ki bi Nemčiji vedno provzročali krvave posle. Čehi bi imeli pri tem krepke zaveznike v Jugoslovanih, ker bi Nemčija seveda ne okupirala dežel le do jezikovne meje, temuč vso Korosko, Štajersko, Kranjsko, Primorje in Dalmacijo. S temi deželami bi dobila Nemčija nad 2 milijona Slovencev in Hrvatov, ki bi tudi Nemčiji delali hudih preglavic. Nemčija, ki ima že sedaj v svoji državi 3 do 5 milijonov Slovanov, bi imela potem skoraj 12 milijonov Slovanov, ki bi tvorili za obstoj države neprestano nevarnost. Pa tudi Italija bi ne gledala mirno, da se ji vzamejo Italijani v Dalmaciji, Istri in Tirolskem. Končno pa bi se sploh oglasile velesile, posebno Anglija proti temu, da postane Nemčija s Trstom premočna na morju.

Kmetovalci, pozor! Razmere kmetovalcev so danes slabše kakor nekdanj; pomanjkanje delavnih moči, višji davki in razne zapreke omogočujejo procvitanje in napredek. Vsak umni gospodar stremi za tem, si položaj kolikor mogoče izboljšati; posebno je dokazano, da je

najboljši vir dohodkov umna živinoreja, ista pa je le mogoča pri dobro obdelovanih travnikih. Da pa bodo naši travniki res dobri in plodonosni, potreba jim raznih snovi, torej umetnega gnojila. Najcenejše in najbolje umetno gnojilo je Tomaževa žlindra in kajnit. V prodaji ima ta dva gnojila P. Majdičeva trgovina z železino «Merkur» v Celju.

Z manevrov na Štajerskem. «Soči» je poslal nek rezervist pismo, v katerem se bere, kako so delali s Slovenci na zadnjih divizijskih manevrih na Štajerskem v smeri Gradec-Zeltweg-Judenburg. Teh manevrov so se udeležili slovenski rezervisti 7. pešpolka. Ker Slovenci niso znali nemščine, žalili so jih Nemci, častniki, podčastniki in moštvo, kot ljudi mnogo nižje vrste. Za drag denar so komaj dobivali jedil in če so kod slovensko govorili ali peli, morali so utihniti. V Knittelfeldu so jim na kolodvoru ukazali molčati, češ, da so le gostje Nemcev! Nemški vojaki so pa peli med seboj «Die Wacht am Rhein» in hajlali materi Germaniji! To jim je bilo dovoljeno in nihče se ni ob to spodtikal. Ko so se pa ti nemški avstrijski vojaki med seboj pogovarjali, rekli so, da bi v slučaju vojne proti Nemčiji streljali v zrak ali pa odložili orožje, najraje bi pa prestopili v nemški tabor. Tako drže nemški vojaki dano prisego in zato uživajo Nemci v Avstriji največje udobnosti in privilegije!

Zunanje novice.

Milijone je začel ponujati neki Niko Röh iz Budimpešte in pošilja v to svrhu raznim strankam vzorce ogrske razredne loterije. Vsakdo naj bode pri tem previden in naj se mu nikari ne vsede na limanice. Prvč bode za «milijone» izdal take vsote, da ga bo bolel žep, drugič pa zapade še, ako se pride na to, od avstrijske finance strogi kazni in tudi, ko bi imel srečo, da zadene, mu finančna oblast vse konfiskuje, kar se je zgodilo pred par leti nekemu natakarku na Dunaju, ki se je potem iz žalosti usmrtil.

Nevarno babjeverstvo so odkrili pred kratkim med rumunskimi kmeti južne Ogrske. Umrl je tam kmet Todja Verza in ker je bila njegova smrt nekako pre nagla, odredila je oblast, da se izkoplje njegovo truplo. Orožniki so našli moža pribitega z dolgimi žebli v rakev na rokah, nogah, vratu in srcu. Izpovedbe so dognale, da je izvršila «operacijo» neka stara žena. Pri zaslišanju je izpovedala, da je po nalogu vaščanov že večkrat pribila trupla umrlih v rakev. To pa je potrebno, da mrtveci, ki so umrli na neznani bolezni, ne prihajajo nazaj v hišo in ne otrovajo svojih sorodnikov z isto boleznijo. Ta šega je že stara in v rabi v več rumunskih kmetijskih vasch. Staro ženo so zaprli kot žrtev babjeverstva.

Čudna avtomatična igrača. V londonskem hipodromu kažejo zadnje čase mehanične igrače, ki vzbujajo veliko zanimanje. Enigmarelle, tako se imenuje ta igrača, ki je človeške podobe, je pet čevljev visoka, se sprehaja po odru okoli in se nato vozi po biciklju po areni. Občinstvo je že dvomilo nad to igračo ter dejalo, da mora biti resničen človek, ko pa je ravnatelj električno od znotraj razsvetlil glavo igrače, ter odvzel čudovitemu bi-

ciklistu tudi roke in noge, je občinstvo moralo biti prepričano, da je samo igrača.

Velika nesreča na Dunaju. V Seilerjevi tovarni za celuloid na Dunaju je izbruhnil 22. m. m. požar, ki je uničil delavnice. Delavce je požar grozno prestrašil. Poskakali so skozi okna na cesto. Kolikor je znano, sta vsled požara umrla dva delavca, 3 so bili težko, 6 pa lahko ranjenih.

Nemška justica. V Draždanah je bil pred par meseci obsojen nek ključavničarski pomočnik zaradi krive prisega. Ko je predsedel že 22 tednov, se mu je posrečila obnovitev sedbe, pri kateri je bil popolnoma oprsčen. Državno pravdnštvo ga je samo pozvalo, naj vložil svoje zahteve za odškodnino. Mož je zahteval 700 mark. Sodišče mu je zahtevo znižalo na 50 mark, češ, da je bil pred nastopom kazni itak brez dela. Obenem pa ga obsodilo zaradi poskušene goljufije, ker je toliko zahteval. In obsojen je bil v trimesečno ječo.

Maroški morski ropar Baliente se je ponoči na 21. m. m. polastil vseh španskih ribiških ladij južno od Cente. Moštvo sicer ni pridržal v ujetništvu, pač pa zahteva več tisoč darov za zaplenjene ribiske mreže. Španska vlada je zato poslala svoje brodovje proti Centi.

Strela je ubila v Kopru ribiča Ivana Bertochija, ki je ravno jegulje lovil. Zapustil je vdovo in sedem otrok.

Originalna banka. Šest ogrskih kmetov se je združilo, da osnujejo malo banko. Vsak je dal 1000 K. Ko je pa prišlo do tega, da bi banka izposojala denar, se kmetje niso upali izdati svoj denar. In tako ni dobil nihče niti vinarja posojila, in banka tudi ni nesla nič obresti. To je opazoval neki navihaneč Peter Szapanoš ter nasvetoval enemu «bankirjev», da jih bo rešil iz zadrege. On da zna ponarejati denar in banki ne bo treba za posojila dajati pravega denarja. V začetku naj dajejo posojila brez obresti, da privabijo ljudi. Pozneje jih bodo že prijeli tudi za obresti. Predlog je prišel pred upravni svet, ki ga je enoglasno sprejel. Premetnega Petra Szapanoša so takoj sprejeli v upravni svet ter ga naredili celo za ravnatelja. Izdelal je brz za 20 000 K petkronskih srebrnjakov. Nato so nabili po vseh sosednjih vaseh razglase: Kdorkoli hoče, lahko dobi posojilo brez obresti! Preden so začeli izdajati denar, so vzeli v upravni svet po enega redarja, financarja in orožnika, v nadi, da jih bodo v vsakem slučaju branili. Toda nič jim ni pomagala taka protekcija. Oblasti so kmalu prišle na sled ponarejevanju denarja ter zaprle kmete in banko.

Lačni mesa. Pred kratkim je poginilo nekaj krav blizu Gradišča ob Soči. Nekateri mesa lačni Furlani so šli izkopat krave, nabrali so mesa, kar se jim je zdelo dobro, ter ga použili. Seveda so bili zategadel nekateri pošteno bolni.

Velika nesreča se je pripetila v rumunskem mestu Jassy. Zaseden voz električne železnice je namreč padel po strmem bregu. 2 osebi sta se ubili, 15 oseb je smrtno, 20 pa lahko ranjenih.

Pruski hotelir — roparski morilec. V Heidelbergu je hotelir «Helderhofa» v noči 30. julija umoril in oropal bogatega Angleža Reida; zločin se je šele sedaj razkril.

Gledališčni igralec — izvošček. Pariški igralec Abelard, ki je dosedaj služil letnih 20.000 frankov, je postal izvošček. Svoj stan je spremenil, da draži svojo ločeno ženo, ki mu je povsod rubila plačo, a kot izvoščeku je ne more, ker je nima.

Angleškemu kralju je zapustil 4 milijone v Londonu umrli kapitan Lindsay.

Grozna smrt. Sloveči rimski slikar Vitalini je v gorovju zašel v neko skalno sotesko, iz katere ni mogel naprej, ne nazaj in je vsled gladu in mraza umrl.

Na smrt na vislicah so obsodili v Gradcu mlinarja Valentina Meyerja, ker je ustrelil trgovca Latzerja.

900 kilogramov tobaka so sežgali v Trstu. Tobak je prišel na neki ladji, ki je pred kratkim dospela v Trst, v dotiko z neko tekočino, ki ga je napravila nerabnega, zato so ga pod nadzorstvom finančnih organov in v prisotnosti funkcionarjev okrajnega glavarstva in občine sežgali. Tobak je bil vreden 9000 K.

Nemiri na Ruskem. V mestu Šamaku so Tatari napadli armenski del mesta. — V Baku so izgnali 15.000 perzijskih delavcev. Ker so zaradi nemirov tudi ruski in armenski delavci odpotovali, ne bo mogoče prijeti z delom pri dobavi nafte, ako tudi nastopi mir.

Bombni napadi. V varšavskem saškem vrtu je bila vržena opoldne bomba. Ranjenih je več oseb. Policija je prijela napadalca, ki je ranjen. Vzrok napada še ni znan. Tudi iz Helsingforsa poročajo o bombnem napadu. V vazaškem mestnem parku je bila vržena ob poldeseti uri zvečer bomba. Pok so čuli v mestu in okolici. V bližnji gubernatorjevi palači je počilo 55 šip. Poškodovan ni bil nihče. O napadalcu nimajo nikakega sledu.

Avstrija zasede Novibazar. «Ujsagu» poročajo iz Carigrada, da bodo avstro-ogrške čete v najkrajšem času zasedle Novibazar. Pri Plevlju je avstrijsko vojaštvo že baje prekoračilo mejo. Po članu 25 berlinske pogodbe, je Avstro-Ogrska upravičena zasesti Novibazar. Za sedaj zasede baje Sanžak do Pripolja, tedaj samo četrtino. — V ministrstvu zunanjih zadev nočejo ničesar vedeti o tej senzačni vesti.

Potopljena japonska ladja «Mikasa». Japonska ladja «Mikasa», ki se je potopila 10. m. m. pri Sasehu s 599 mornarji, je bila praporna ladja admirala Toga, izmed najimpozantnejših in najmočnejših ladij japonskega brodovja. Bila je v morskih bitkah pred Port Arturjem 10. avgusta lani in v Korejskem prelivu 27. in 28. maja t. l., a ni bila najmanj poškodovana. Izdelana je bila l. 1900, je bila 122 m dolga in 23 m široka ter imela prostora za 15.362 ton. Na Japonskem se splošno govori, da se je izvršil atentat na ladjo iz nevolje zaradi neugodnih mirovnih pogojev. Admiral Togo k sreči ni bil v usodnem trenutku na ladji. Vnela se je shramba za smodnik, nakar se je ladja po hudi eksploziji naglo potopila.

Koliko pojemo? Neki učeni zdravnik je izračunal, da poje človek do 70. leta 20 vagonov hrane. Ako računamo vagon samo 4 tone, iznaša použita hrana 80.000 kg, kar razmeroma razdeljeno na 25.530 dni izkazuje na dan 3 kg. Količina hrane se seveda menjava z življensko dobo. Dete in starec porabita na dan 2 1/2,

odrasli človek pa 3 1/2 do 4 kg. Največ se poje kruha, ki ga poje človek v 60 letih, znaša okoli 330 metrskih stotov. Razen kruha se poje največ krompirja. Kar poje človek krompirja v svojem življenju, odneslo bi ga komaj 30 krepkih mož. Ako seštejemo vse, kar človek v življenju poje in popije, iznaša 1300krat večjo težo kot njegovo truplo. V denarju bi bila vsa ta hrana in pijača vredna najmanj 40.000 K.

Jesenice na Gorenjskem. V malokateri tovarni se zgodi toliko nesreč kakor v tovarni kranjske industrijske družbe. V teku dveh mesecev je odtrgalo dvema delavcema roki in v petek, dne 15. m. m. je ubilo 17 let starega Petra Rapačiča, doma iz Brloga pri Otočcu na Hrvaškem. Takih revežev z eno roko imamo tukaj celo vrsto. Zavarovanje proti nezgodam bi se moralo uvesti, treba je le odločnega in skupnega nastopa delavcev, kajti, ako se delavec tako ponesreči, da ni več zmožen za nobeno delo, dobi iz bratovske skladnice borih 8 gld. mesečno in to je toliko kot nič pri tej draginji. Strokovno društvo, na delo!

Živo so pokopali blizu Brnce na Koroškem krčmarico Marijo Spendier. Akoravno je bila imenovana božjastna, so jo vseeno zakopali 25 ur po njeni smrti, ker je mrliški ogleda, bližnji cerkovnik izjavil, da je pravilno mrtva. Ker so pa hoteli nekateri vedeti, da ni imela čisto mrtvaškega izraza, ko so jo devali v rakev, so odkopali jamo in sodna obdukcija je dokazala, da je ženska umrla vsled zadušenja.

Karavanska železnica se otvori šele meseca maja ali junija prih. leta, ker so dela pri mostovih zakasnila. Cela proga do Trsta bo otvorjena meseca julija 1906.

Ponarejeni zlati po 10 kron krožijo po Trstu. Dozdaj so zasledili tri falzifikate, ki so prav izvrstno narejeni, samo krhki so zelo, vsled česar jih je po tem spoznati kot falzifikate.

Pomnoženo vojaštvo v Pulju. Od tržaškega domobranskega pešpolka št. 5 prideta bataljona, ki sta v Trstu in Gorici, v Pulj. Tržaški bataljon je odšel že 30. m. m., goriški bo pa počakal, da se pripravi zanj potrebno bivališče.

Kolera v Avstriji je docela ponehala, v Nemčiji pa razsaja še vedno in sta doslej 202 obolela in 75 mrtvih.

Potres v južni Italiji se ponavlja. Čutili so zopet nove sunke.

P o z o r !

Slovenske rodoljube uljudno prosimo, da nam blagovolijo naznaniti dobre in poštene agitatorje za razširjevanje našega lista osobito iz onih krajev, kjer je še najbolj treba narodne zavesti, ker nameravamo takim agitatorjem poslati v to svrhu po en celi lanski letnik in letošnje številke „Slov. Štajerca“ brezplačno. Ne zanašajte se drug na drugega! Toliko truda pač lahko vsak rodoljub žrtvuje za našo dobro stvar.

Ugodna prilika za penzioniste, krčmarje ali obrtnike.

Proda se! Proda se!

Lepa hiša s hlevi

visoko pritličje, vse zidano in z opeko krito, z lepim razgledom.

Vse izgleda kakor novo. V hiši se še sedaj izvršuje krčmarska obrt z dobrim uspehom. Hiša obsega 4 sobe, shrambo, kuhinjo in veliko klet. Ako se želi, se proda tudi zraven **sadni in hulinjski vrt** in **nekoliko njiv** za ceno **3500 gld.** Hiša leži 5 minut od žel. postaje.

Naslov pove upravništvo «Slov. Štajerca».

Gospodarske stvari.

Živinoreja je občekoristna zadeva. Nekaj mesecev se že po naših večjih mestih neprestano toži čez pomanjkanje, oziroma draginjo mesa. Zahteva se največji čas, da se dovoli uvoz goveje živine celo iz Rumunske in Rusije in s tem odpomore veliki draginji. Ni nam treba še posebej povdarjati, da se o pomanjkanju goveje živine v naši državi vsaj sedaj še ne more govoriti. Res pa je, da so cene mesa v zadnjih letih prav izdatno poskočile. Temu tudi ni čuda! Naš kmet ima danes še enkrat večje stroške in sicer čisto drugačne izdatke nego nekdanj. Delavci in posli so se podražili, hišne potrebe so od dne do dne večje in tudi davki naraščajo. Pridelovanje krme stane danes za 100 odstotkov več, nego pred 20 leti in tudi druga krmila so za toliko dražja. Ako bi kmet ne dobival za svoje pridelke več, kot takrat, nehali se mora kmetovanje samo ob sebi. Duhu in potrebam časa primerne so danes cene mesa! Prebivalstvo velikih mest je drugačnega mnenja. Ono se ne briga za obstoj kmeta, ker misli, da je kmet samo ona uboga para, katera mora vsem tlako delati. Meščani pač na noben način nočejo uvideti, da živinoreja ni le najvažnejša panoga kmetijstva, ne le stanovska zadeva kmetovalčeva, marveč občekoristna zadeva vseh slojev, kakor so tudi n. pr. šole, ceste itd. občekoristne stvari. Meščani nočejo ničesar slišati o živinoreji, kadar gre za njeno pespeševanje, sedaj pa, ko je meso nekoliko dražje, pa tarnajo in ravno s svojim vpitjem dokazujejo, da je živinoreja tudi zanje velevažen predmet. Odločno protestujemo proti nameram, da bi se dovolil uvoz iz tujih držav, ker bi se na ta način popolnoma uničilo ogromno večino prebivalcev v državi, na korist malemu številu meščanov. Mesto tega naj se raje gleda na to, da res ne bo nastalo pomanjkanje goveje živine! Država kot dežela naj si sta v svesti, da delata za občni blagor, ako delata za kmelijstvo. Z državno in deželno podporo naj se podpira govedoreja, zboljša planinarstvo,

pašniki pa napredku primerno uredi. Napravijo naj se povsod potrebna napajališča. Osebito naj se deluje na to, da se rabijo oddaljene planinske senožeti, kjer stane košnja in spravlanje več, nego je vreden pridelek, kot pašniki po švicarskem načinu. Skupni hlevi na takih planinah naj se grade z državno podporo. Odpraviti treba kaj posebno tudi malomarnost, ki vlada pri kmetijah glede ravnanja z gnojem. Zato bi bila upeljava uzorno urejenih gnojnic nujna. Vsaka vas naj bi dobila vsaj eno uzorno gnojišče, ki naj bi se od države in dežele subvencioniralo in omogočilo. Dobri vzgledi so več vredni nego najlepša predavanja! Skratka: Edinole s tem, da dežela in država odpravi nedostatke, da zboljša sredstva za povzdigo živinoreje, je mogoče naše kmetijstvo ohraniti in zboljšati. Edinole tem potem pa se tudi izognemo morebitnem pomanjkanju živine in le na ta način se odstrani tudi draginja mesa v korist meščanu in ne v škodo kmetu!

Živinske zavarovalnice. Ministrstvo za notranje zadeve je te dni razposlalo v posamezne dežele vzorna pravila za živinske zavarovalnice in priporočilo, da se snujejo taki zavodi po možnosti povsod. Ministrstvo je že leta 1904. izdalo odlok, v katerem so bila izražena načela za snovanje zavarovalnic. Po tem naj bi iste bile prostovoljne, h katerim bi ne moral vsakdo pristopiti. Osnovale naj bi se zavarovalnice ali za posamezne kraje, ali okraje, ali pa za posamezne dežele. Razvidno je torej, da hoče država podpirati in pospeševati za živinoreje prepotrebne zavode!

Italijanski voli so se začeli k nam uvažati te dni. Kakor smo že poročali, so se že pred več meseci začele uvažati italijanske svinje; sedaj pa se je vsled pomanjkanja domačega blaga odprl uvoz še za goved. Prve italijanske vole je dobil dunajski trg in jih drago plačal. Mesto, da država dovoljuje take stvari, ki domačemu kmetijstvu prav ničesar ne koristijo, pač pa ogromno škodujejo, naj bi raje kaj več storila za povzdigo domače živinoreje, pa bi bilo vsem vstreženo.

Za gospodinje. Soproga stotnika Kaučiča je dobila avstrijski patent za iznajden aparat, ki povzroči, da ostanejo kruh, vsakovrstno pecivo, testenina, sir, zelenjave, narezane gnjati itd. popolnoma sveže. Kruh n. pr. ostane sveč do 6 dni. Iznajdba je velikega pomena za vsako gospodinjico, zlasti pa za slaščičarje, prodajalce delikates, za kavarnarje in gostilničarje. Cena aparata bo jako nizka, tako, da si ga lahko vsakdo nabavi.

Zdravilstvo.

Kako utrdimo telo?

(Po «Knajpoveu».)

Najvažnejše sredstvo za ohranitev in okrepitev zdravja je utrjenje telesa potom gibanja v prostem zraku, torej gimnastike v širšem pomenu besede, nadalje potom negovanja kože in sicer s kopeljami in umivanjem, potom vsakdanjega globokega vdihanja in potom pravilne menjave delovanja in počitka.

Gibanje, negovanje kože in globoko vdihavanje podpirajo zelo življenske dogodljaje v telesu in pomnožujejo

v obilni meri mišično moč kakor tudi zmožnost delovanja in odporljivost celega živčevja; tako vemo n. pr., da ukrepi gibanje mišic dihalni proces, da ugodno upliva na krvni tok po celem telesu, da dovaja več kisika v pljuča in srce, kar utrdi ista dva organa. Posledica temu je povspesevana prebava, hitrejša tvoritev krvi, s kratka i nova tvorba telesnega materijala i izločanje žlindre iz telesa se vrši hitreje; da se poveča s tem delovanje celega živčevja, torej tudi možgan, je samo ob sebi umljivo; vse duševne funkcije se vrše hitreje, energičneje in posledica je: zdrav duh v zdravem telesu.

Zrak, svetloba, negovanje kože, gibanje in utrjenje, so najuspešnejši ohranjevalci zdravja. Dihanje v svežem, kisikapolnem zraku utrdi življensko moč in lovci, vrtnarji, gozdarji, mornarji in kmetje so vsi zdrave barve, ker so skoro cel dan v čistem zraku. Komur je usojeno presedeti dolgo časa v zaprtih prostorih, naj skrbi za obnovljenje zraka v istih. V spalnici mora biti vedno svež zrak. Komur je dano, naj si poišče kisikapoln gozdni, hribovski ali morski zrak. Zadnji posebno utrdi živce. Iz tega sledi, da se moramo izogibati nečistega zraka, ki je nasičen prahu, dima in drugih plinov in sopar, ker tak zrak je strup telesu.

Tudi solnce, oziroma solnčna svetloba ohrani zdravje. Njegov upliv na nago telo povspesuje življensko moč. Kjerkoli možno, izpostavi kožo solnčni svetlobi; brani pa pri tem glavo in tilnik in, ako si bolan na srcu, tudi prsa pred direktnimi solnčnimi žarki. Ako nastopi pri solnčenju pot, ohladi se pozneje s hladnim umivanjem. Čim bolj se izpostavlja golo ali pa le nekoliko oblečeno telo solnčnim žarkom, tem krepkeje in odporneje postane isto. Znano je dejstvo, da uničuje svetloba male bolezniške kali-bacile. Negovanje kože naj bi se gojilo, ker je velike važnosti za ohranitev zdravja. Koža je istotako izločujoči ožgan kakor pljuča, čreva in ledvice; da, koža mora najmanj toliko izločati, kolikor izločajo vsi trije organi skupaj; njena naloga je, da učini izhlapanje porabljenih snovi in vsrkavanje kisika.

Koža mora vedno delovati, to je mora vedno izhlapevati, to je pa v stanu le takrat, ko so odprte njene luknjice, kar pomeni, da mora biti koža čista in snažna ker le nesnaga zapira luknjice. Doseže se pa odprte, luknjice le potom kopelj in umivanja. Tu treba še posebej poudarjati potrebo vsakdanjega umivanja in skrbna snažnost nog, kar pa mnogi zanemarjajo v lastno škodo. Izločanje presnovnih produktov med prsti je pri mnogih zelo veliko, splošno pa izloča koža pri vsakem zdravem človeku nekaj potu med prsti, pri tem manj, pri drugem več, in ako se ne odstrani potu pravočasno, ne razje gnoj samo potu med prsti, ampak vsled nečednih nog trpi tudi splošno zdravje.

Enako je treba negovati zobe. Ako postanejo zobje slabi asled pomanjkljivega negovanja, in ako se jih mora odstraniti, se zmanjša zmožnost, jedila dohro prežvečiti in jih dobro presliniti, kar škoduje prebavi, in iz slabe prebave izvirajo mnoge bolezni. Torej ne zanemarjaj zob, operi jih trikrat na dan s svežo vodo, grgljaj in poslužuj se mehke zobne ščetke, ki ne more raniti zobnega mesa. Skrbi tudi, da niso usta izpostavljena prehitri izpremembi temperature.

Tudi kože na glavi in lase treba negovati in kolikokrat se to zanemarja. Ako so lasi trdi, namaži jih malo z oljem. Varovati se je treba lasnih barvil, ki so vedno škodljiva, ker po njih izpadejo zgodaj lasje, proizročajo tupatam tudi zastrupljenje krvi. Lasje žgati, v kodre je zavreči, ker izgube na ta način precejšnji del svoje naravne masti in postanejo trdi. Vsak teden treba vsaj enkrat glavo temeljito izprati in temeljito posušiti. Prevečkratno umivanje glave napravi, da postanejo lasje krhki. Glavnik in ščet bodita vedno čista. Kdor se pusti obriti, naj skrbi, da se ga postreže s snažno britvijo, naravno se ne sme posluževati tujih glavnikov in ščetk, da se obvaruje okuženja.

Zdrava koža je ali temne, ali pa rožnate barve, lepa bela koža je znamenje pomanjkljive branitve. Rožnata koža izvira iz tega, ker prodre v zdravi koži kri do najfinejših žilic in sicer enakomerno po celem telesu. Vemo pa, da je gibanje glavni pospešitelj kožnega delovanja, in vsled tega moramo vsprejeti v vsakdanji vsopred svojega zdravstvenega negovanja telesno delo, pri pomanjkanju istega telovadne vaje ali pa daljše ne prepočasne izprehode. S tem da smo delavni, negujemo svojo kožo in skrbimo za svoje zdravje. Na tem temelji prislovica, da delo oslavlja življenje, ker delo ne ohrani samo zdravlja, ampak človek čuti v pravilnem delovanju svoje notranje zadovoljstvo. Kdor lahko izvršuje svoje pravilno delo na prostem, temu se godi bolje. Čim bolj je kdo podvižen prevelikemu in prepogostemu počitku, tem bolj vsprejemljiv je za bolezni. Čim delj časa ne deluje ta ali oni organ, tem šibkejši postane.

Kdor pa nima poklica, ki zahteva telesno gibanje, naj se poslužuje telovadbe, daljših izprehodov v zvezi z globokim dihanjem, ker le dihanje je življenje. Brez naravnega nagona k gibanju sploh ne bi mogel doseči človek svojega telesnega razvoja.

Kar se tiče časa bivanja v prostem zraku, je isto neomejeno, ker nobeden ne more učiniti v tem pogledu preveč; glede na količino gibanja pa opozarja že itak vsakogar njegovo lastno telo, kdaj ima preveč. Osebam, kakor učenjakom, učiteljem, uradnikom, ki se ne gibljejo mnogo v svojem poklicu, ne zadostuje izprehod, tu so tudi telovadne vaje, četudi v sobi, na mestu, da celo potrebne. Moderni športi kakor: plavanje, veslanje, drsanje po ledu, kolesarenje, ples, hribolastvo pouspešujejo zdravje, učinijo zdravo življenje in zadovoljnost, ker so najljutejši sovražniki telesne lenobe in duševne oslabelosti, za celo človeško življenje, da ne more nobeden zanikati velike koristi gibanja za ohranitev telesnega in duševnega zdravja.

Telovadbe si ne smemo predstavljati iz zdravstvenega stališča kot nekaj odpočitek od duševnega dela, vsak daljši telesni napor uporablja isto tako kakor duševno delo živčno tvarino in ne utruji samo telesno, ampak tudi duševno. Vsak je lahko na sebi spoznal, da ni bil razporejen po telesnem naporu k duševnemu delu, to je pač dokaz zveze med mišičnim delovanjem in živčevjem; prikladno bi bilo, da ne bi imela šolska mladina telovadbe zadnjo učno uro. Telovadbi enako je plavanje, ker se pri tem gibljejo vsi udje in vse mišice.

Ples bi bila tudi zdravstveno koristna vaja, ako se je ne bi pretiravalo, toda zaman bi bilo pisati zdravstvene postavbe za ples, ker se itak ne bi nihče ravnal po njih. Isto velja o kolesarenju, žal, da se tudi v tem pretirava, kar donaša več škode kot koristi, posebno pa bolnikom na živcih in srcu; drsanje je pa priporočati, toda tudi tu, kakor sploh pri vsakem gibanju treba paziti na to, da se svojih močij ne izžrpa, da se počiva pred popolno utrujenostjo.

Že zarana, v mladosti, treba začeti z utrjevanjem. Uspešna utrjevalna sredstva so: svež, oziroma hladen in mrzel zrak, solčni žarki, mrzle kupelji, posebno pa morski zrak in zračne kopelji. Ob morju ni navadno podnebje tako nestanovito kakor v notranji deželi. Uporaba zračnih kopelji spomladi, poleti in jeseni, lahka obleka v teh časih, hoja po mokri travi, ne pregorko oblačilo po zimi, kakor tudi ledni in snežni sport in daljši izprehodi v mirnem, mrzlem zraku so najboljša utrdila. V kateri mu jih je treba izvrševati, določuje starost, spol, kakovost življenja, navada i. t. d.

Utrjenost brani pred prehladom. Kakor so zabranjene glava in roke potom navade proti vsem vremenskim vplivom in sene prehlade tako rade, se da ubraniti tudi celo telo potom metodičnega utrjevanja pred prehladom, seveda nudi ta vaja nekaj neprijetnosti, toda kdor hoče spoznati užitek trdnega zdravja, naj se ne straši truda in kdor se izpostavlja zdaj vročini, zdaj mrazu, doseže odporne živce s tem višjo stopinjo življenske sile in življenskega poguma.

Slednjič naj omenimo še važen moment, namreč pravilno razmerje med gibanjem, oziroma delom in počitkom. V pravem času je treba leči počivat, da ima organizem potreben čas za naravno odstranitev utrjevalnih snovij in za zbiranje novih močij. Da zavisí odmeritev počitka od starosti, spola, telesne konstitucije, prehranitve i. t. d., to je znano. Če tudi ne more vsakdo svoje odvisnosti od gospodarskih razmer počivati takrat, ko se čuti trdnega, mora vendar porabiti noč v to, da si nabere potom zdravega spanja za bodoči dan dovolj močij. Koliko časa naj se spi, za to je merodajna navadno potreba. Starejše osebe, posebno nervozne, ki se lahko utrudijo pri delu, kakor tudi duševni delavci si lahko privoščijo urico počitka po kosilu, sploh se pa svari pred tem popoldanskim počitkom, ker ni prikladen zdravju. Kdor ne more po obedu počivati, ne da bi spal, naj napravi mal, počasen izprehod, toda koj po obedu škoduje zdravju vsako duševno in telesno delo, ker potrebuje organizem, posebno živi po obedu najmanj eno uro počitka, da se lahko nemoteno vrši prebava. Vsak naj skrbi za to, da odstrani v svojem življenju, v svojih domačih razmerah i. t. d. vse, kar bi oviralo zdravo spanje po noči.

Slednjič ne smemo pozabiti, da primore mnogo k ohranitvi zdravja neka gotova pravilnost v vsem delovanju in nehanju človeškem, torej tudi v vsem, kar se nanaša na negovanje telesa, kakor n. pr. pravilni čas obeda, pijače, dela, spanja, počitka i. t. d. in točna, pravilna zadovoljitev drugih vsakdanjih telesnih potreb.

ŠALJIVI ŠTAJERC.

Vesten stražnik.

Vojak, ki je moral stražiti kanon, zapusti ga ter gre v bližnjo krčmo. — «Čemu si šel z mesta?» zagrmij naj stotnik, ki slučajno tudi sedi v oni krčmi. «Gospod stotnik!» odgovori vojak, «poskušal sem kanon vzdigniti; dva moža ga ne spravita z mesta, če pa jih pride več, tedaj ga itak ne ubranim! Čemu bi torej še stal tamkaj.»

*

Ali kadiš?

Stotnik novemu srežniku: «Ali kadiš?» Strežnik: «Kadim, gospod stotnik!» — Stotnik: «Dobro! Torej bom smodke zaklepal!»

*

Zbirka starega denarja.

Dijak piše očetu: Ljubi oče! Pošljite mi 40 kron, da si nakupim nekaj redkih starih denarjev, ker namerjam napraviti veliko zbirko denarja iz starih časov. Vaš sin Potratovič. Oče odpíše sinu: Ljubi sin! Da bi ti napravil zbirko denarja, zdi se mi prav tako, kakor bi si naš sultan napravil zbirko klobas!

*

Kako se žalost odpravi.

Dobrosrčna gospa vidi mesarjeva sina, kako tiho sedita na klopi in žalostno gledata predse. «Zakaj sta vaša fanta tako žalostna?» vpraša očeta. «Oj, gospa,» pravi mesar. «Koliko sem ju že tepel zaradi tega, pa vse ne pomaga, vedno sta žalostna!»

*

Oslovske glave.

Kmet pride v mesto ter si ogleduje izložbe raznih trgovcev. Ko pride do izložbe menjalca M., najde okno prazno. Ko ugleda gospoda med vrati, vpraša ga? «Gospod, kaj pa prodajate vi, da ne vidim ničesar v vaši izložbi?» — «Oslovske glave!» odreže se menjalec. Kmet pa odgovori mirno: «tako! tako! Imate pač dobro trgovino, ker ste že vse razprodali in vam je ostala le še ena!»

*

Črne zobe zopet bele narediti.

Vzemi v lekarni opia festih, zmešaj to z vodo, v kateri se je dalj časa namakala pekornikova zemlja, prilij zraven deset kapljic mleka od šentjurske kamele in namaži zob — takoj se ti obeli. S to tekočino umiješ celo zamorca.

*

Pogovor na cesti.

Tone: «Kam tako hitiš?»

Janez: «Po zdravnika; žena moja mi nič kaj ne ugaja.»

Tone: «Počakaj, Janez, grem tudi s teboj; moja žena mi že dolgo ne ugaja.»

Potrdilo.

Birič, ki je pobiral zaostale davke, ni dobil pri Klinarju nič denarja, pač pa dolgo vrsto razžaljivih psovok. Zato pošlje birič potem to-le pisano obtožbo sodišču: «Klinar me je imenoval oderuha, sleparja, norca i. t. d., kar tu v dokaz resnice potrjujem s svojeročnim podpisom.»

*

Večina zmaga.

Norca so vprašali, zakaj so ga zaprli v norišnico. «Čisto lahko!» odgovori jim ta, «trdil sem, da so vsi ljudje blazni, drugi pa so rekli, da sem blazen jaz; večina je zmagala!»

*

Smola.

«Kako je z mladim doktorjem, ki je lani šel v Afriko?» — «Prav žalostno! Prvi bolnik, kateremu je ozdravil želodec, ga je snedel!»

*

Potepuhovska.

Potepuh: «Prosim, milostljivi gospod, za dar božji.» — „Tu imaš. Pa ni treba več reči: milostljivi gospod; jaz tega nimam rad.“ — Potepuh: «Prav, prav! Jaz na take stvari tudi ne držim veliko.»

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Vsak narod ve, da je največjega pomena za njegov obstoj narodno šolstvo in kateri narod tacega nima, mora propasti, ker se mu rodna deca v tujih, sovražnih mu šolah, polagoma, pa gotovo odtuji. To vedo dobro naši smrtni sovražniki, Nemci in Lahi in nam zato ne dovolijo in ne dajo slovenskih šol v krajih, kjer imajo nadvlado in moč v svojih rokah. Koliko tisoč slovenskih otrok nima v Trstu in Gorici in drugod šol, kjer bi se poučevalo v slovenskem jeziku. Hoditi morajo v laške in nemške šole, kjer nam jih vzgoje v najhujše nesprotnike, ki potem hujše divjajo proti lastnemu rodnemu jeziku, kakor rojeni Nemci ali Lahi. Ali naj smo proti tem nevarnostim brez obrambe? Ali naj mirno gledamo, kako izginjamo, da konečno popolnoma izginemo? Imamo družbo sv. Cirila in Metoda, ki stoji že 20 let na braniku tam, kjer je nevarnost največja. Celih 25 slovenskih šol vzdržuje in podpira in nič manj kakor 2613 slovenskih otrok se more učiti v rodnem jeziku, kateri bi drugače morali hoditi v šole naših najhujših nasprotnikov. Ali le malo število je to proti velikemu številu onih, katerim družba še ni mogla priskočiti na pomoč. Koliko slovenskih otrok je še v vseh mestih nu Spodnjem Štajerskem, Koroškem in Primorskem, ki nimajo še slovenskih šol. Ali naj te pustimo nasprotniku? Žalostno je, da mora družba v zadnjem času ustanavljati še celo na Kranjskem svoje šole. Vso to velikansko nalogo pa more izpolnjevati le, če ima za to dovolj sredstev. Vsak zaveden Slovenec je zato dolžan, da priskoči po svoji moči družbi na pomoč. «Mal položi dar domu na altar.» Bodimo požrtvovalni tam, kjer je to potreba, kjer se gre za naš lastni obstanek.

Slovenski trgovci!

Vsak zaveden slovenski trgovec na Spodnjem Štajerskem in Koroškem ve, da je naš list „Slovenski Štajerc“ tudi njegov zvesti prijatelj.

Da se naš list prav hitro in močno razširi, obrača se vodstvo „Slovenskega Štajerca“ do Vas s pozivom, da vsak od Vas prevzame prodajo tega lista.

V vsakem mestu, v vsakem trgu in pri vsaki fari se bode zamoglo našega lista mnogo številk razprodati, zraven pa bode prodajalec imel še lep dobiček.

Kateri trgovec hoče naši sveti narodni stvari koristiti, ne bo opustil lepe prilike in se bo takoj o tej zadevi pismeno do nas obrnil, da mu priskrbimo potrebno dovoljenje. Kateremu trgovcu v teh krajih ni narodnost in boljša bodočnost deveta briga, ta se bo zanimal za to ponudbo.

Treba je le, da se nam naznani, s kakšno trgovino se dotični trgovec peča, v kateri občini obstoji njegova trgovina in koliko je hišna številka dotične trgovine.

Toraj, junaki, naprej in na delo za narod!

Upravništvo in uredništvo „Slovenskega Štajerca“.

Advokat

Dr. Franc Ksav. Poček

Advokat

naznanja uljudno slav. občinstvu, da je otvoril svojo

pisarno

v Ljubljani na Starem trgu št. 30, drugo nadstr.

v hiši g. Marije pl. Plautz, tik postajališča električne cestne železnice na Sv. Jakoba trgu.

Za gospode učitelje!

Izšel je lično vezan, jako praktičen

učiteljski koledar

z imenikom ljudskih šol in učiteljskega osebja na Kranjskem, Juž. Štajerskem in Primorskem, z osebnim staležem kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva in z ročnim zapisnikom za šolsko leto 1905/06.

Sestavil učitelj v Ljubljani.

Cena: Za 75 učencev 70 vin., za 100 učencev 80 vin., za 125 učencev 90 vin., za 150 učencev 1 K.

Naroča se pri tiskarju in založniku

Iv. Pr. Lampretu v Kranju.

Proda se takoj iz proste roke

malo posestvo

pod jako ugodnimi pogoji.

Posestvo meri 3 orale. Hiša in in hlevi vse v najboljšem stanu se nahaja četrť ure od Maribora.

Več pove glavni zastop banke «Slavije» v Mariboru.

Želodčne bolečine, slabosti, bljuvanje, slab tek, zabasanje, gorčica, krčni in nervozni popadki povzročajo hude posledice, ako se zanemarjajo. — Zdravniška pripoznanja in 60.000 zahvalnih pisem priporoča v tem slučaju Fellerjeve rabarbara-krogljice z znamko «Elsa-Pillen», 1 zavoj (6 škatjic) 4 krone, in E. V. Fellerja, Stubica, Elsní trg, Hrvatsko, 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic za 5 kron. Fellerjev rastlinsko esenčni fluid z znamko.

Družina

z šestimi delavnimi osebami se sprejme 1. oktobra na Marofi v Trnovcih blizu Pragerskega.

Več se izve pri taistem oskrbnístvu.

Važno za mlinarje!

Ker smo naš umetni mlin prenovili (rekonstruirali) in nove stroje postavili, imamo torej cilindre za moko, za sortiranje, dalje trijerje, lupilne stroje, stroje za gris čistiti, mlinske šipe, vretena (Wellen) i. t. d.

Vse to se nahaja v prav dobrem stanju in je malo rabljeno.

Proda se po izredno nizkih cenah.

A. Jurca in sinovi
Ptuj.

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavoje z imenom „Kathreiner“ in ne kupujte nikoli, kar se odtehta je odprto.

Stojzij Pinter

trgovec v Slov. Bistrici

priporoča lepo, novo zalogo **manufakturnega** biaga. Botri, dečki in deklice, ki se bodo udeležili sv. birne, imajo ugodno priliko si nabaviti prav lepo obleko po

nizki ceni.

Opozorim letos na posebno izvrstne **kose, kamene, srpe i. t. d.**

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in ne nadkri-ljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah, ter ozdravijo vsak glavobol. One delujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledenih boleznih, ublažujejo katar in izneček, odpravijo načubo, bolečine in krče, pospešujejo

in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in male gliste ter bolečine po teh povzročene. Tudi delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Ležijo vse bolezni na jetrih in slezih ter «koliko» in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in od te izviraajoče boleti.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in «madroni» in zato ne bi smela manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši.

Dobiva se samo v „**Mestni lekarni v Zagrebu**“. Naročuje se edino in **točno** le pod naslovom:

Mestna lekarna v Zagrebu, Markov trg št. 80
poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej alipa se povzame. Manj kot en ducat (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franko na vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K — v.	4 ducati (48 stekl.)	14 K 60 v.
2 „ (24 „)	8 „	6 „ (60 „)	17 „ — „
3 „ (36 „)	11 „		

Priznanih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj ponatisniti zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so s posebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Barentinčič, učitelj, Janko Kišur, kr. nadlogar, Štefan Barčič župnik, Ilija Manič, opančar, Zofija Vuhelič, šivilja, Jožef Seljanič, kmet i. t. d.

Mestna lekarna v Zagrebu,
Markov trg št. 80, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena leta 1860.

Ustanovljena leta 1860.

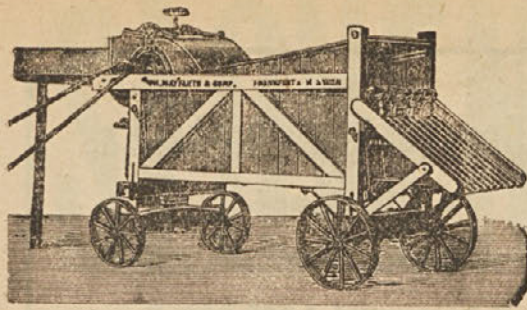
Poljedelci, pozor!

Poljskih delavcev vsak dan bolj pri-manjkuje in kmetovalec že danes brez pomoči **poljedelskih strojev** polja obdelovati in pridelkov obdelati ne more. Kdor si pa kupi stroj, naj si omisli zanesljivo dobro blago.

Najboljše in najzaneslji-vejše stroje, posebno pa **mlatilnice,** čistilnice proste in naj-**boljše,** kakor tudi slamoreznice priporoča

Trgovina z železnino „**MERKUR**“ P. Majdič v Celju.

Posebni ceniki strojev brezplačno. — Zaloga posod za mleko. — Nepremočljive vozne plahte. — Traverze in cement.

Pripoznano najizvrstnejši

jekleni pljugi, brane, valarji, stroji za sejati «Agrikola», **amerikanski stroji za kositi** otavo, deteljo in žito, stroji za obračati seno, grablje za seno in žito, stiskalnice za seno in slamo, preše za vino in sadjevec.

Hidraulične preše, mlini za grozdje in mečkači za grozje, mlini za sadje, brizgalnice za trs in zelišča, aparati za sušenje sadje in zelenjave.

Mlatilnice s patentovanimi valjično-maznimi legarji za ročno, vitalno in motorno silo.

Vitalne naprave za vlačilno živino, čistilnice za žito, trijerji, reblače za koruzo, rezanice za krmo s patentovanimi maznimi logarji, rezanice za repo, mlini za slamo, soparniki za krmo, peči s štedilnimi kotli, premikajoče se sesalke za gnojnico in vse druge poljedelske stroje se izdelujejo in razpošiljajo v najnovejših, z darili Natančni ceniki zastoj in poštnine prosto. obdarovanih konstrukcijah. Iščejo se zastopniki in prekupci.

PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ II 1

Ustanovljeno 1872.

Taborstrasse št. 71.

1000 delavcev.

Odlikovana z več kot 550 zlatimi in srebrnimi kolajnami i. t. d.

55

Indra Tea

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange iz najfinejših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špecerijskih, delikatesnih trgovinah. Na debelo razpošilja:

Indra Tea Import Compani Trst.

Glavna zaloga: A. Jurcev naslednik Alojzij Senčar v Ptuj.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko)

JURIJ SCHICHT

Ustje (Češko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

54

Išče se izvežban starejši

sedlarski pomočnik

za neko staro, dobro idočo sedlarsko, jermenarsko in tapetniško obrt. Isti mora biti več nemskega in slovenskega jezika ter mora obrt znati samostojno voditi. Obrt s hišo vred se lahko pozneje prevzame ali se pa tudi takoj proda.

Naslov pove upravništvo «Slovenskega Štajerca» v Kranju.

Prekajevalec in tvrdka za izvoz vsakovrstnih živil v lastni hiši

Jan. Ev. Sirca v Kranju

Kranjske klobase, napol prekajene, majhne, ena 10 kr., kila 1 gld.; velike, ena, debelo rezana 20 kr. Salame, izdelane à la viene, kila 80 do 85 kr. Krakovske, zelo dobre, kila 1 gld. Salame iz gnjati zelo dobre, priporočljive in priljubljene, gld. 1.52. Ogrske salame, prima, kila gld. 1.80. Gnjat (šunka) s kožo in brez kože, kila 1 gld. Gnjat brez kosti (Rollschinken), kila gld. 1.20. Pleče (Rollschulter) brez kosti kakor gnjat, kila 95 kr. Cesarski kos (Kaiserfleisch), srednje masten ali pust, mešani del, kila 82 kr. Prekajen špeh s kožo ali brez kože, kila 82 kr. Svinjske glave, prekajene, ločene od kosti, kila 48 kr. Svinjski jezik, kila gld. 1.20. Goveji jezik, kila gl. 1.20. Salame, trde, à la ogrske, kila gld. 1.50. Brinjevec, pristni, naravni, liter od 70 kr. do gld. 1.30. Slivovec, pristni, naravni, liter 70 kr., 1 gld. in gld. 1.30. — **Pogoji:** Pošiljam **edno le** po povzetju in to od 5 kg naprej. — Vse je priznано kot dobro blago.

67

Stanje hranilnih vlog nad
19 milijonov kron.

Stanje rezervnega zaklada
nad 650.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{3}{4}$ % na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolжник toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5%, izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolжник poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menjice in vrednostne papirje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Spletju.

Akcijski kapital 1.000.000 K.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, noveev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške
ženitniške kavcije.

Eskomt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Zahtevajte brezplačno in franko

moj veliki ilustrirani cenik o dobrih solidnih in cenениh urah, zlatnini in srebrenini 59

Hans Konrad

prva tovarna za ure v Mostu (Brux)

št. 1375, Češko

Nikelnasta anker-remont-ura, sistem Roskof-patent, z nikelnasto verižico in futralom gl. 2-25, 3 komadi 6-50 gl., 6 komadov gl. 12-50. Ista z dvojn. pokrovom gl. 3-50. Pristna srebrna remontoir-ura, odprta gl. 3-80, Pristna srebrna oklopna verižica gl. 1-20. Nikelnasta budilka gl. 1-45, 3 komadi 4 gl., s ponoči se svetečim kazalnikom gl. 1-65, 3 komadi gl. 4-50. Za vsako uro strogo reelno triletno pismeno jamstvo. Nobene rizike! Zamenjava dovoljena ali pa se denar vrne!

Ceno češko

posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60, boljšega K 12—belega, jako mehkega, skubljenega K 18—; 24 kg sneznobelega, mehkega, skubljenega 30 K, 36 K. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštaih stroškov. 35

Benedikt Sachsel, Lobes 198, p. Plzen na Češkem.

Franca Jožefa

grenki vrelec

istinit reprezentant grenkih voda.

(Od medicinskega oddelka dunajske splošne bolnišnice.)

69

Ustanovljeno 1. 1832.

Priznано najboljše
oljnate barve

zmlate s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.